

Bli bedre kjent med Osloregionen

Norges hovedstadsregion

Osloregionen IPR

Demografi

Sysselsetting

Verdiskaping og næringsutvikling

Transport og mobilitet

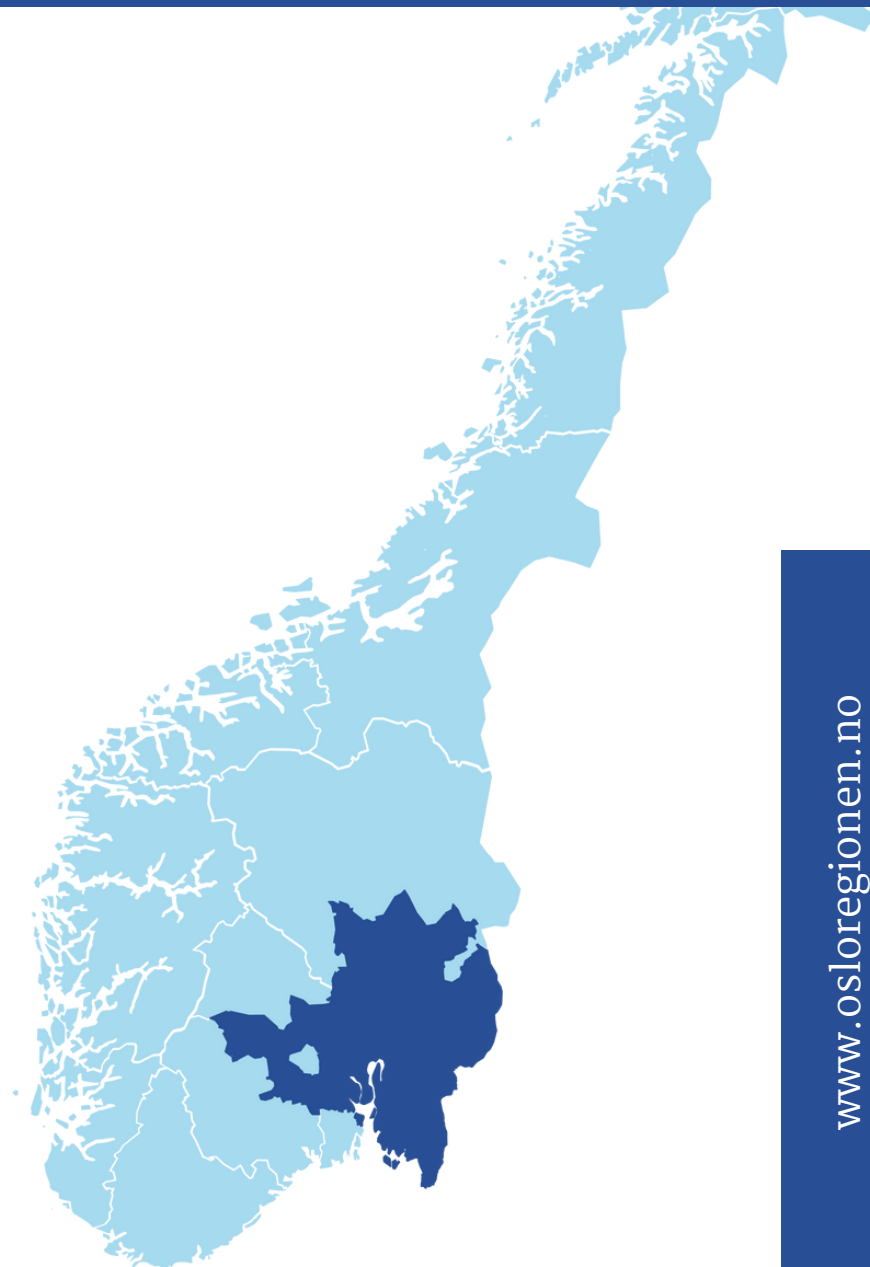
Klima, miljø og natur

Energi

For å forstå tallene i denne rapporten:

- Østlandet: alle syv fylkene i sin helhet er representert
- Osloregionen: alle 65 kommunene er medregnet
- Tall som er brutt ned for Osloregionen og fylkesnivå, er tallene for medlemmene i det fylket, ikke fylket i sin helhet.

Oppdatert: april 2025

www.osloregionen.no

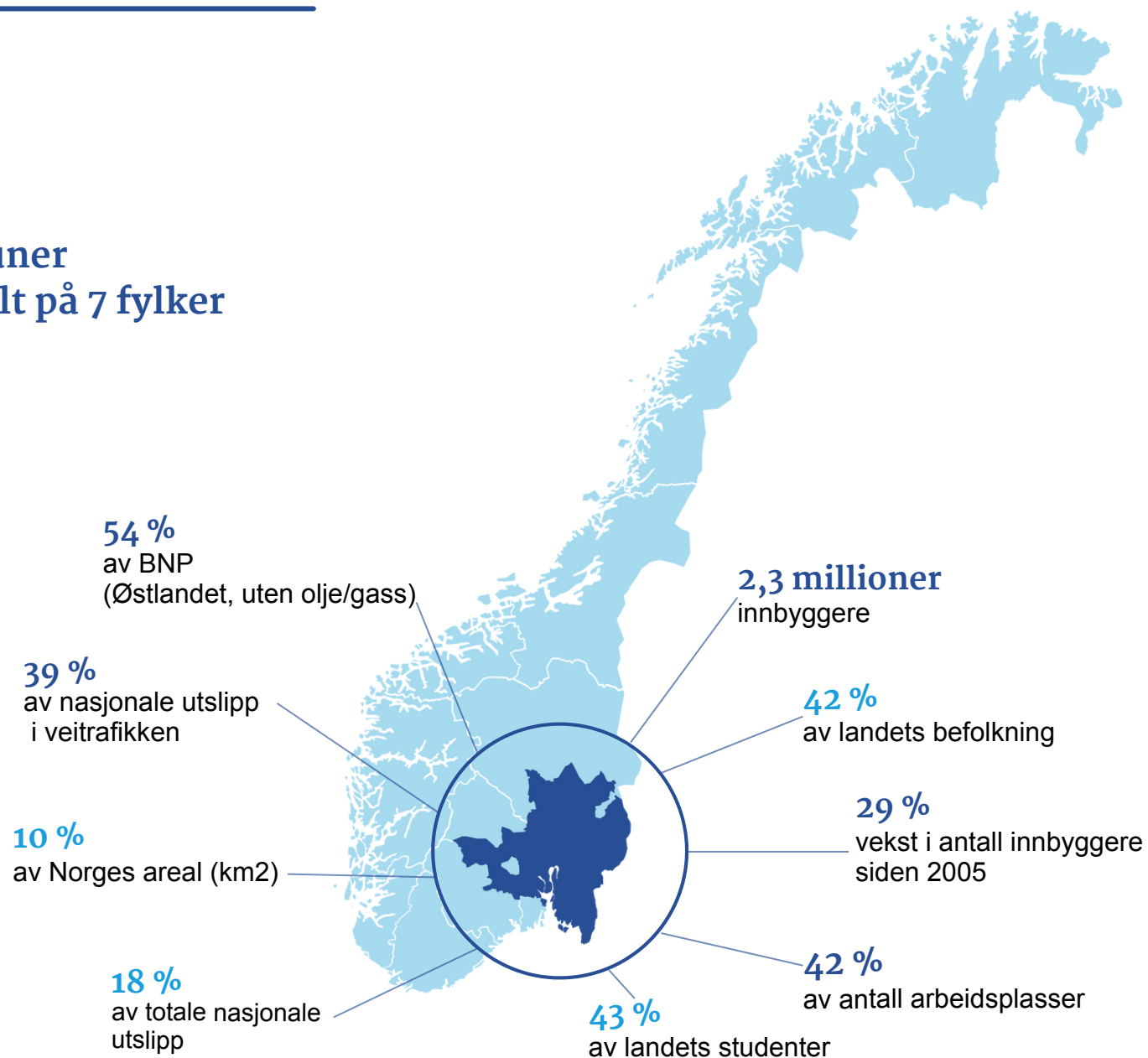

Osloregionen

Norges største interkommunale politiske råd

Nøkkeltall om regionen

**65 kommuner
fordelt på 7 fylker**

Osloregionen IPR

Osloregionen interkommunalt politisk råd (IPR) er et strategisk samarbeid mellom 65 kommuner, som har et samlet innbyggertall på 2,3 millioner.

Vi er en frivillig sammenslutning basert på interessefellesskap, der målet er å gjøre hele regionen bærekraftig og internasjonalt konkurransedyktig.

Medlemskommuner får

- Økt politisk gjennomslag: større tyngde og legitimitet når regionen påvirker regionale og nasjonale beslutningstakere.
 - Fellesskap og felles identitet: Medlemskapet styrker båndene i en mangfoldig region og bygger en felles plattform for utvikling.
 - Bedre tilgang på kompetanse: tilgang til ressurser, fagmiljøer og eksperter innen strategisk viktige områder.
 - Deling og læring: relevant nettverk og viktig erfaringsdeling, lære av andres suksesser – unngå andres feil.
-

Strategiske føringer 2025–2028

Osloregionen skal være en bærekraftig og internasjonal konkurransedyktig region

Utfordringer

- Den demografiske utviklingen svekker ønsket samfunns- og næringsutvikling
- Økt urbanisering og globalisering setter større press på utvikling av storbyregionen
- Klimaendringer og naturkrise påvirker regionens utviklingsmuligheter

Mål

- Å bli et lavutslippssamfunn mot 2050
- Å ha en flerkjernet utvikling, basert på lokale fortrinn
- Å ha en attraktiv hovedstadsregion for næringsetablering, investering og kompetent arbeidskraft

Strategier

- Ved å være i front med løsninger for verdiskaping og utvikling
- Ved å satse på innovasjon i samfunnsutviklingen
- Ved å utvise multifunksjonell ledelse (metro governance) og handlekraft
- Ved å bygge strategiske allianser og nettverk
- Ved å få gjennomslag for Osloregionens politikk
- Ved å posisjonere Osloregionen nasjonalt og internasjonalt
- Ved å styrke felles identitet
- Ved å utvikle Osloregionen gjennom samarbeid, kunnskap, kompetanse og ressurser

Innsatsområder og tverrgående temaer 2025–2028

Fire innsatsområder

Transport og mobilitet

Klima, miljø og natur

By -og regionalutvikling

Konkurranseskraft og næringsutvikling

Fem tverrgående tema

Sirkulær økonomi

Kraft

Grønn næringstransport

Miljøtilstanden i Oslofjorden, vann og vassdrag

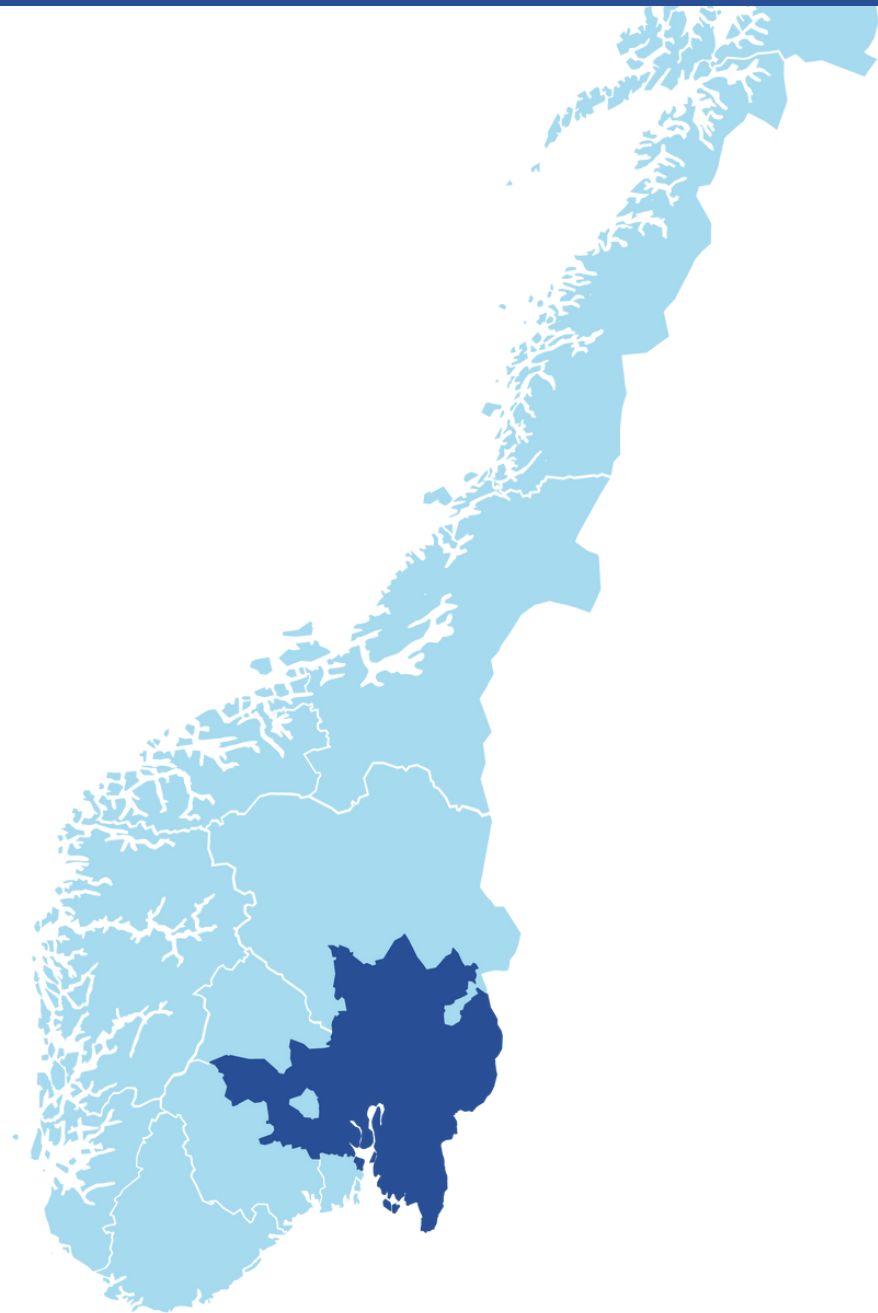
Internasjonal profilering

Handlingsplan 2025

Oslofjorden

Energi

Jernbane

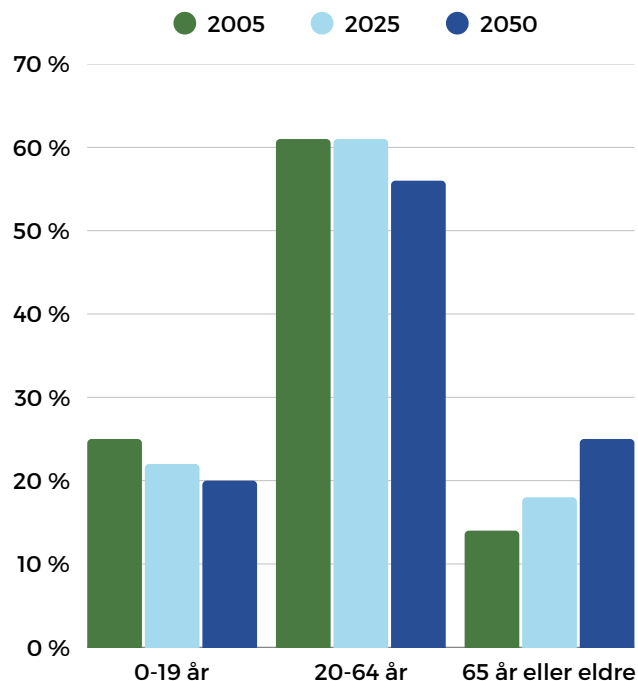

Demografi

Befolkningsvekst

Aldrende befolkning

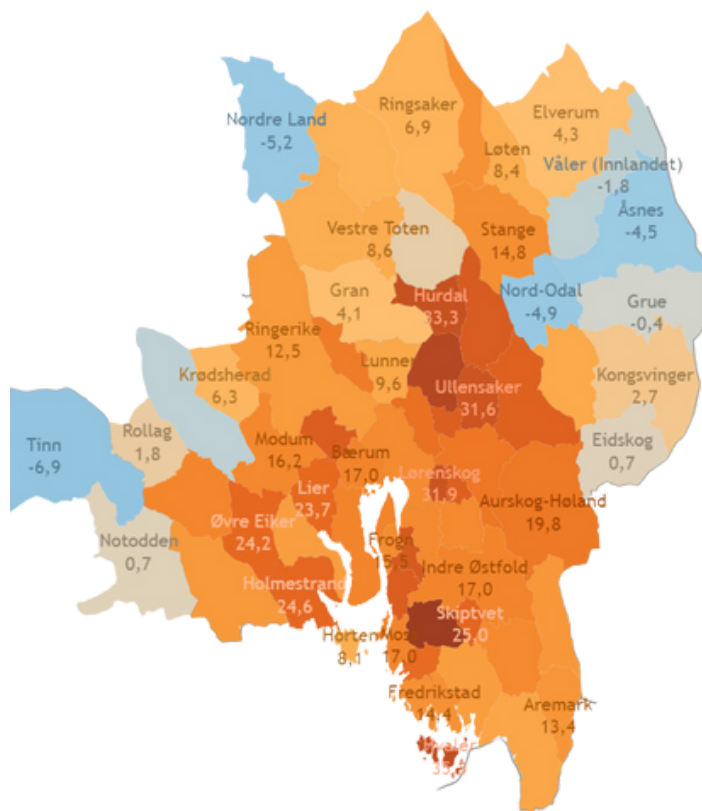
Befolkningsvekst 2005-2025:

- Osloregionen: 29 %
- Norge: 21 %

58 av 65 kommuner forventer å ha flere innbyggere i 2050 enn i 2005

*Eldre 65+ år, Yngre: 0-19 år.
Kilde: Alle tallene er hentet fra SSB

Befolkningsframskrivning til 2050

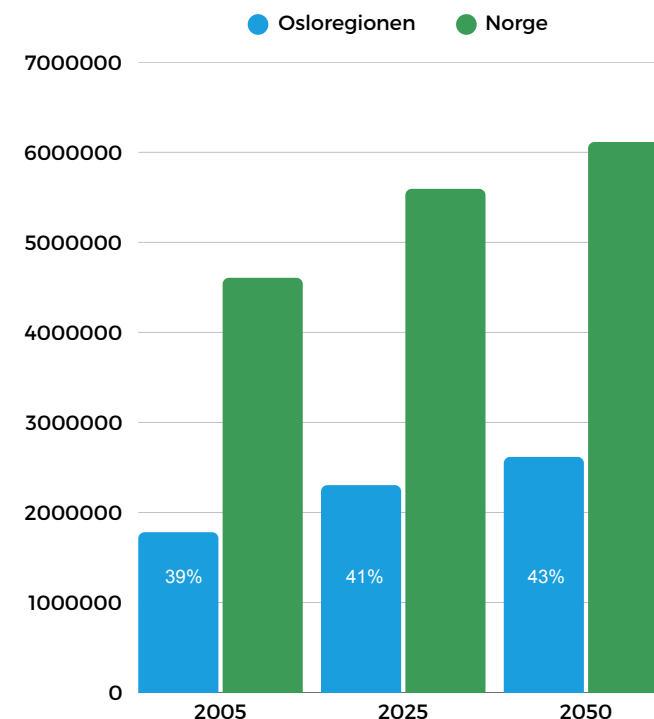
Røde farger indikerer befolkningsvekst, mørk farge => høyest vekst.
Blå farger indikerer tilbakegang, mørk farge => størst tilbakegang.

Kommuner uten vekst eller nedgang får en aldrende befolkning

Når antall eldre vil passere antall yngre i fylkene*:

- 2019 Innlandet
- 2024 Telemark
- 2026 Vestfold
- 2027 Østfold
- 2038 Akershus
- 2046 Oslo

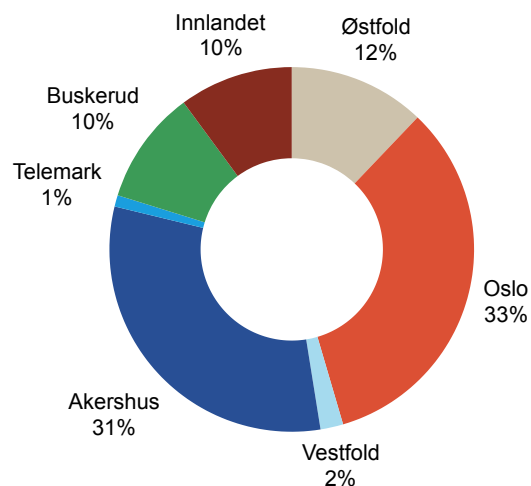
Befolkningsframskrivning til 2050

Syssetling

Fordeling av sysselsatte i Osloregionen

Syssetling 2024 (SSB):

Osloregionen har 42% av alle sysselsatte i Norge

Arbeidsledighet mars 2025 (NAV):

I Osloregionen er 32 352 arbeidsløse som er 50% av alle arbeidsløse (det er arbeidsløshet 3,9)

Rekruttering

Spesielt behov for økt rekruttering i helse, pleie og omsorg og industri, bygg og anlegg har fortsatt stort behov, men det er redusert fra tidligere år.

Arbeidskraftsmangel:

5050 i Oslo
1650 i Østfold
3150 i Akershus
3000 i Innlandet
1550 i Buskerud
1350 i Telemark
1450 i Vestfold

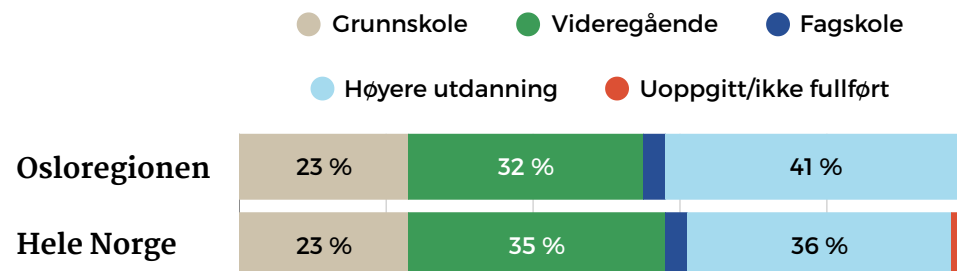
Kilde: NAV 2024

NHO kompetansebarometer 2024

- Vedvarende utfordring: Arbeidslivet har et stabilt udekket kompetansebehov.
- 6 av 10 NHO-bedrifter mangler kompetanse.
- 33 000 ansatte manglet i 2024 (9 000 færre enn 2023).
- 55 % av helsesektoren utsatte/skrinla utvidelser.
- Distriktene: Behov for fagarbeidere (særlig fagskoleutdannede).
- Oslo-området: Større behov for mastergradskompetanse.

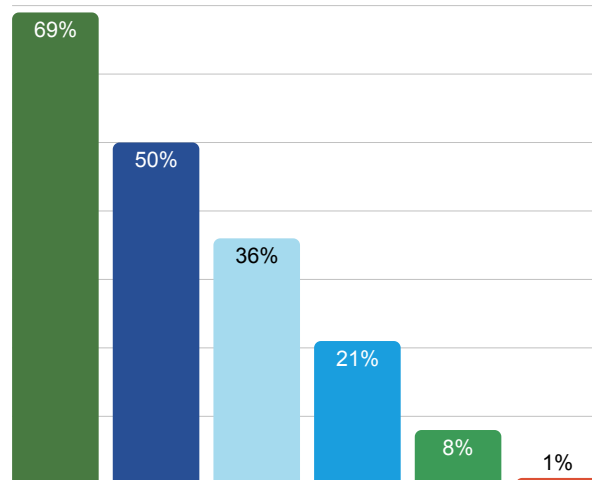
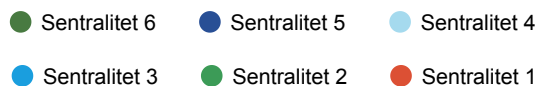
Utdanningsnivå

- 46 % av alle med universitetsutdannelse bor i Osloregionen
- 41 % av alle studenter i 2023 studerte i Osloregionen
- 17 av 29 studiesteder ligger i Osloregionen

Fagarbeiderindeksen 2024

Tilgjengelige boliger for helsefagarbeider og tømrer med barn

Kilde: LOs Fagarbeiderindeksen 2024

Boligtilgang for fagarbeidere

- Osloregionen har dårlig tilgang til boliger for de arbeidstagerne det er størst behov for i regionen
- Til sammenligning koster det 14400 å leie en 2 roms i Oslo og Bærum, en økning på 69 % fra 2012 (SSB)
- Alle sentraliteter her en leieprisøkning fra 2012 på mer en 57 % (SSB)

Lav sentralitet:

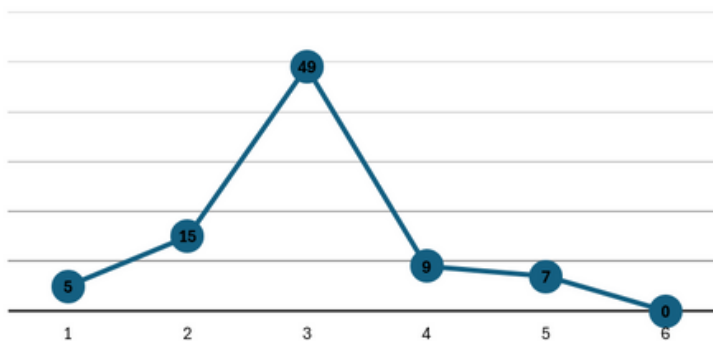
- God tilgang på boliger
- Behov for arbeidskraft med fagutdanning

Høy sentralitet:

- Samme behov for fagutdannet arbeidskraft
- Manglende tilgang på boliger

Majoriteten av Osloregionens kommuner har sentralitet 2 og 3

Sentralitet i Osloregionens kommuner

Kilde: SSBs sentralitetsindeks

Syssetting

Antall innvandrere i Osloregionen ble redusert med 24 prosent mellom 2005 og 2025

Forventet innvandring fra 2025-2050

Kilde: SSBs befolkningsstatistikk og framskrivning 2024

Kraftig nedgang i nettoinnvandring:

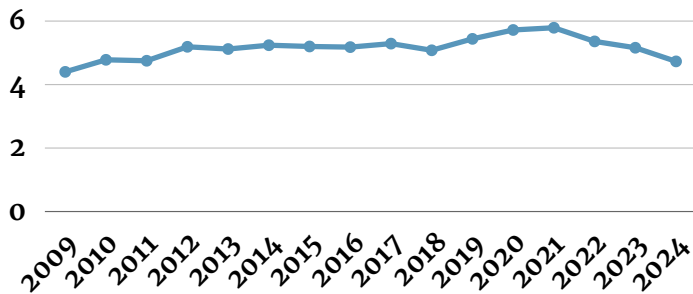
- Osloregionen: 60 %
- Norge: 54 %
- Dette gir utfordringer med å dekke behovet for arbeidskraft i kommuner med svak befolkningsutvikling
- Disse kommunene har vært avhengige av flyktninger og arbeidsinnvandrere for å holde opp befolkningsveksten og dekke behovet for arbeidskraft

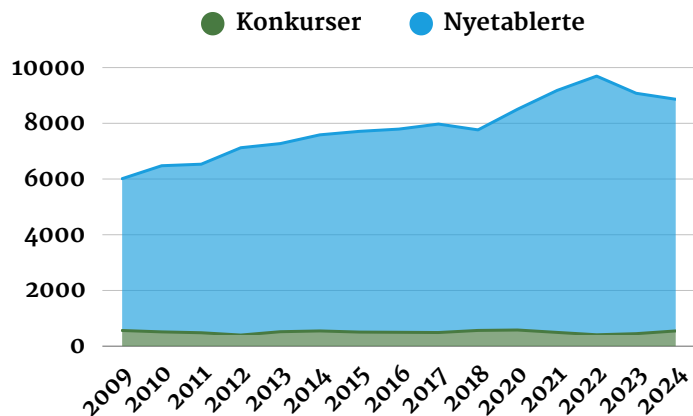
Næringslivets forventninger

- Det er stabilt positive forventninger til vekst i næringslivet på Østlandet i første kvartal 2025 og gjennom 2024. Særlig bedrifter i Innlandet viser stor optimisme (Norges Bank regionale nettverk).
- I Osloregionen er næringslivet fortsatt aktivt, og det finnes vilje til etablering av nye virksomheter. Likevel ble det mot slutten av 2024 registrert en viss nedgang i aktivitetsnivået og økte utfordringer (Oslo Economics, 2025).

Andelen bedriftsetableringer

Kilde: SSB

Kilde: SSB

Nyetablerte bedrifter

- Andelen nyetablerte foretak i Osloregionen har falt fra toppåret 2020, men andelen nyetableringer ligger fortsatt på et relativt høyt nivå
- Osloregionen ligger rundt 0,5 prosent over landsgjennomsnittet
- Til tross for en jevn økning i nyetableringer frem til 2022, har andelen konkurser holdt seg stabil de siste årene
- I 2024 ble det etablert 7619 foretak i Osloregionen og 547 gikk konkurs

Verdiskaping og næringsutvikling

Andel av BNP i 2023:

Østlandet stod for 54% av nasjonal verdiskaping (bruttoprodukt, uten olje- & gass).

Totalt 1.565 milliarder kroner

Sterke næringer i Osloregionen

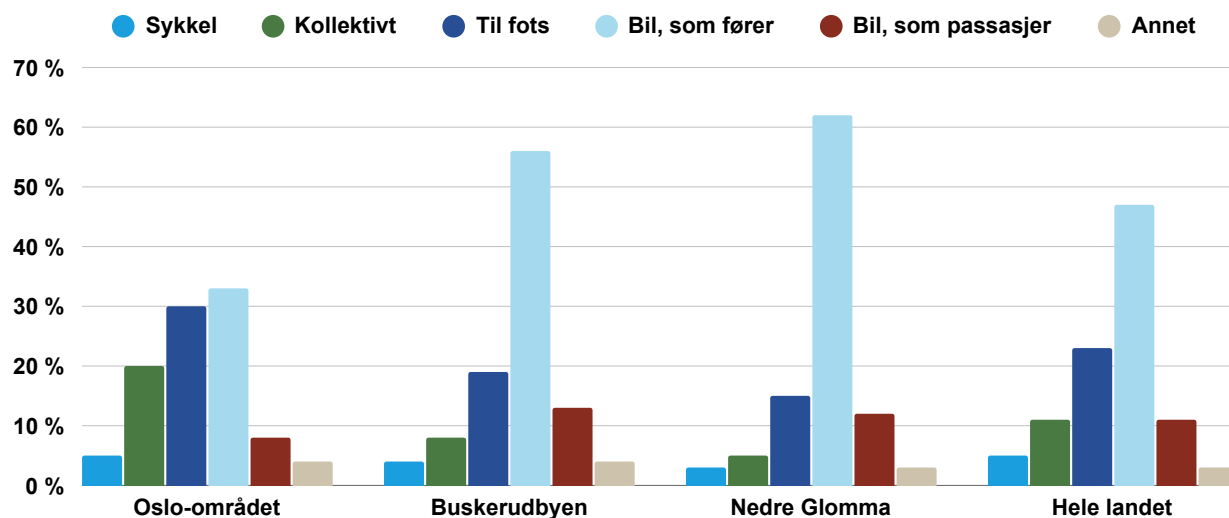
10 sterke næringer på Østlandet	% av nasjonal verdiskaping
Informasjon og kommunikasjon	69 %
Finansierings- og forsikringsvirksomhet	67 %
Omsetning og drift av fast eiendom	63 %
Kultur, underholdning og annen tjenesteyting	63 %
Faglig, vitenskapelig og teknisk tjenesteyting	63 %
Varehandel og reparasjon av motorvogner	63 %
Post og distribusjonsvirksomhet	63 %
Forretningsmessig tjenesteyting	58 %
Offentlig administrasjon og forsvar	57 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	55 %

Transportmiddelfordeling 2024 (RvU 2024)

- Kollektivtilgang: 57 % nasjonalt mener de har god tilgang
- Transportvaner: Bilen dominerer, unntatt i Oslo, hvor 85 % reiser kollektivt, til fots eller med sykkel
- Tilfredshet: av byregionene er Oslo-området er mest fornøyd med kollektivtilbudet, Nedre Glomma og Buskerudbyen er minst fornøyd

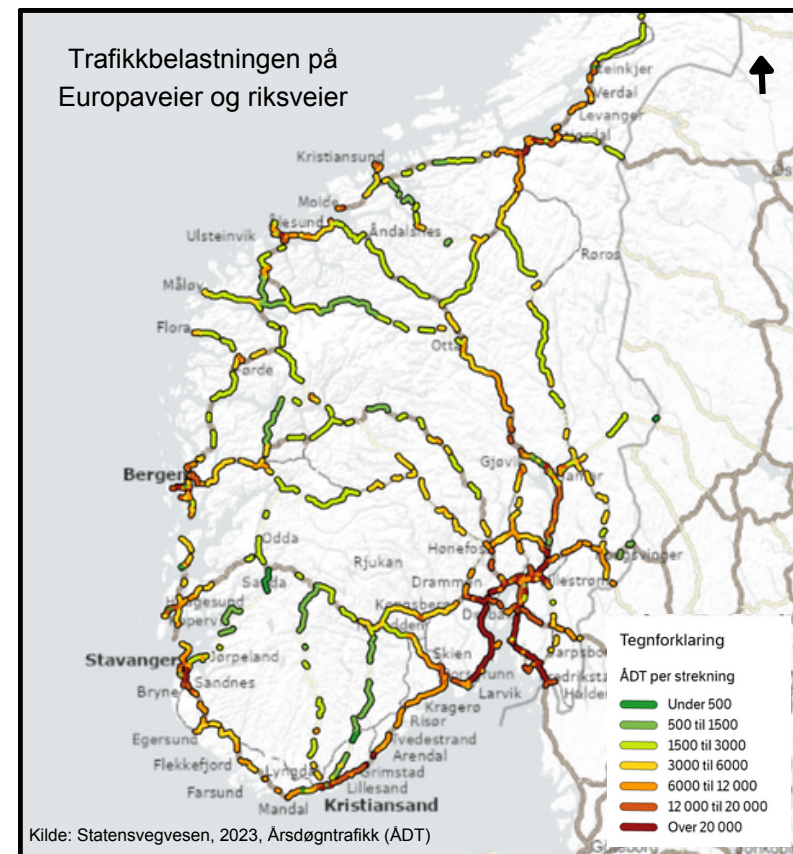
Transport til og fra arbeid i byregionene og hele Norge

Kilde: Nasjonal reisevaneundersøkelse 2024

Forventet økning mellom 2020 og 2030:

Personbiltrafikken i Oslo-området ventes å øke med 15 % (TØI)

I Osloregionen er belastningen særlig stor på europaveier og riksveier

De mest trafikkerte korridorene er:

- E6 (nord og sør for Oslo)
- E18 (vest for Oslo)
- Betydelig trafikk også på E18 østover, E16 øst/vest, Rv4 nordover og E34 vestover

Felles bo- og arbeidsmarked i Osloregionen

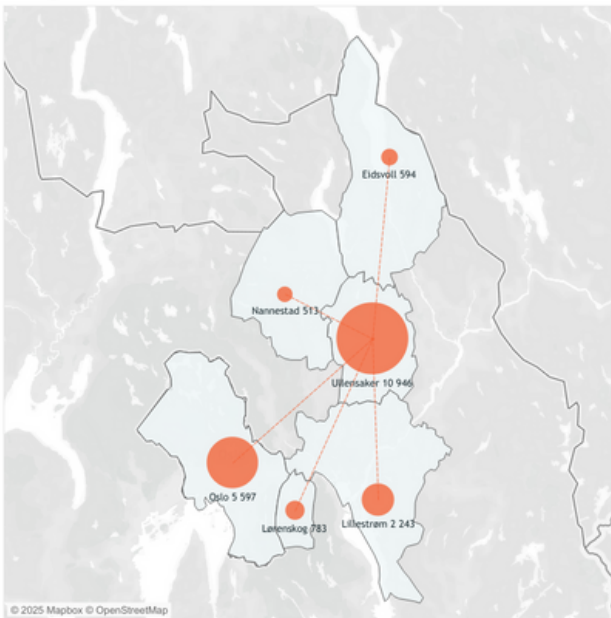
Krysser kommunegrenser for å jobb (SSB)

- Osloregionen: 42 %
- Oslo: 18 %
- Norge: 34 %

Cirka 160.000 mennesker reiser med tog en vanlig hverdag på Østlandet (Regjering.no 2025)

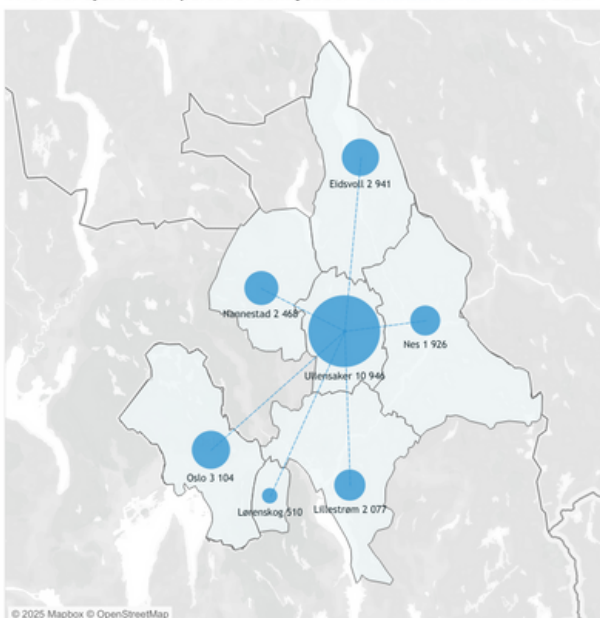
Pendlingsmønsteret, eksempel Ullensaker

KART Bosted
Hvor jobber sysselsatte personer som bor i Ullensaker kommune? 2024

Pendling ut av kommunen

KART Arbeidssted
Hvor bor sysselsatte personer som jobber i Ullensaker kommune? 2024

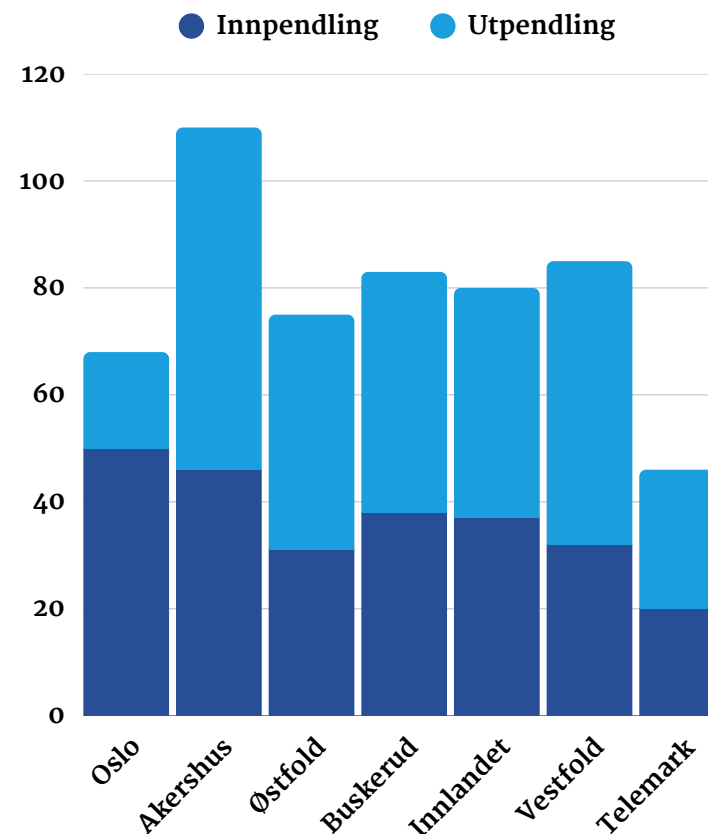
Pendling inn til kommunen

Kilde SSB 2024: over 500 pendlere per gruppe

Pendlingsstrømmer

Pendling i Osloregionen

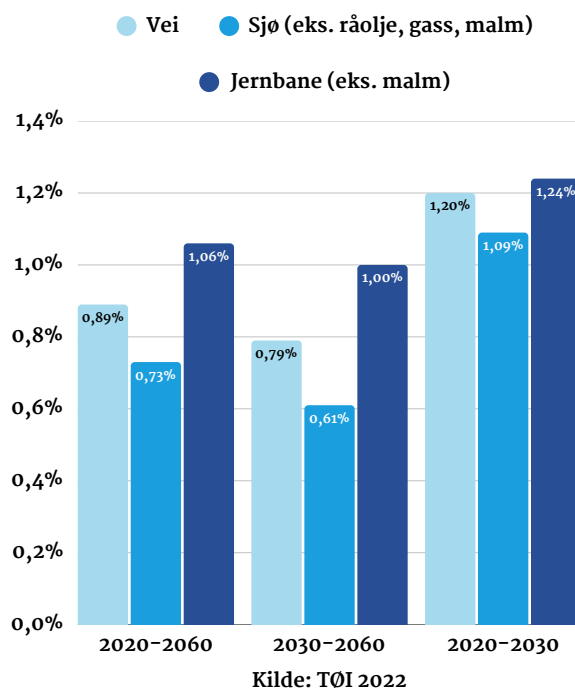
Kilde: SSB 2024 - tabell 11616

Pendlingen er høyest i kommuner som er nest mest og over middels sentrale

Godstransport

Framskrivinger for godstransport

Gods på vinger

Osloregionens hovedflyplass Oslo lufthavn Gardemoen

- Frakter årlig 200.000 tonn (Avinor)
- Nord-Europas største fryselager-terminal med dedikerte fraktfly.

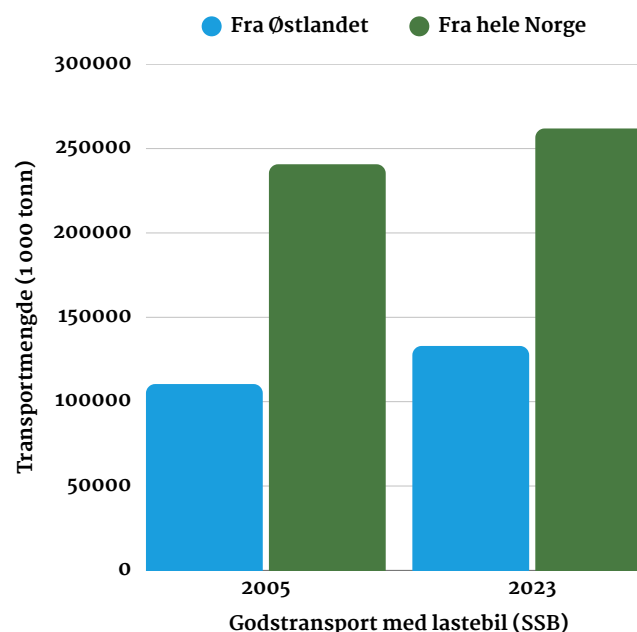
Gods til sjøs

Osloregionens 7 havner

- Halden, Borg, Moss, Oslo, Drammen Holmestrand og Horten
- Osloregionen står for om lag 10% av all sjøtransport i Norge (Oslo Havn)
- Drammen havn er største bilimport

Store deler av jernbanelasten i Norge går via havner og regionale lager- og logistikkområder i Osloregionen

Gods på vei

Gods på bane

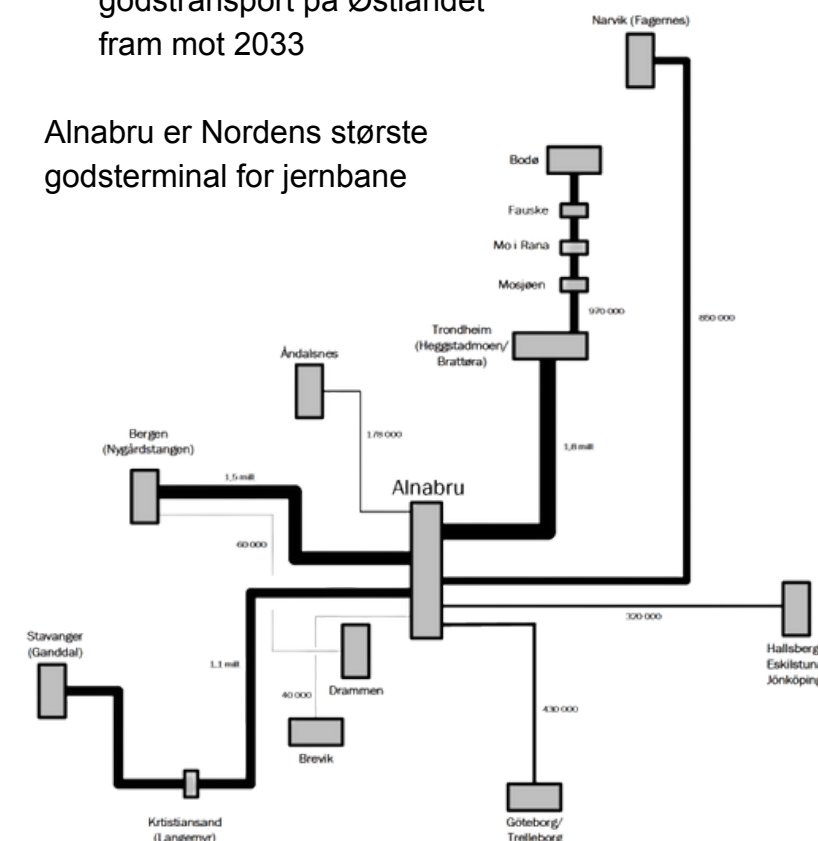
Osloregionen nasjonale andel (SSB)

- 2023: 32 %
- 2020: 22 %

Vei og bane går ofte parallelt, dette muliggjør trafikkoverføring til bane

- NTPs prognoser tilsier økt grensekryssende godstransport på Østlandet fram mot 2033

Alnabru er Nordens største godsterminal for jernbane

Figur 3: Tilbud for kombigods på jernbanen og volumene (tonn) for 2022.

Osloregionen andel av togreiser i Norge

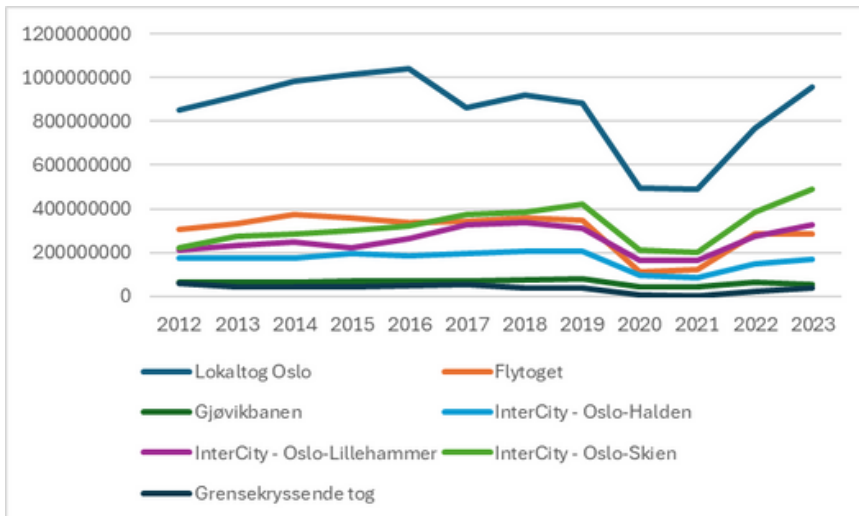

- Punktligheten går ned for alle tog (Bane NOR 2025)
- Togreisene i Osloregionen økte jevnt fra 2012 til 2019, falt under pandemien, men var nesten tilbake på 2019-nivå i 2023 (SSB)

Store satsninger på jernbane i Osloregionen

- InterCity: ferdigstilles til Fredrikstad
- Ytre InterCity: bl.a. forbedringer på Vestfoldbanen
- Ny rikstunnel: Planlegging, ferdig rundt 2040 (Jernbanedirektoratet 2025)

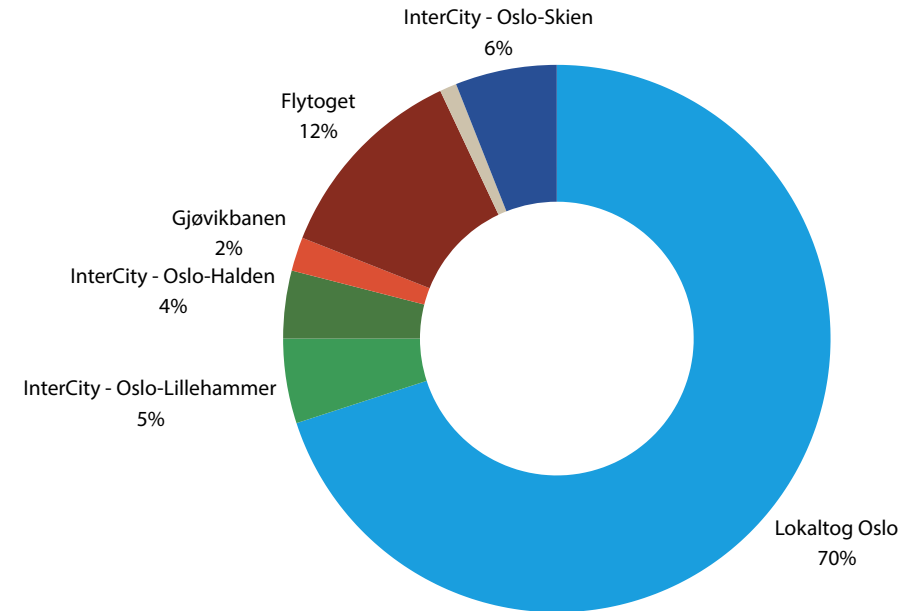
Utvikling på tognettet i Osloregionen

Kilde: SSB reiser i passasjerkm 2023

Jernbane

Østlandets persontransport med jernbane

Kilde: SSB 10484, 2023

Grensekryssinger

Grensekryssingen utgjør mindre enn 1 % av alle togreisene i Osloregionene (SSB)

Økt trafikk krever samarbeid mellom norske og svenske myndigheter, i dag varierer prognosene og satsingene

Stort potensiale for økt markedsandel (TØI):

- God tilgjengelighet og riktig pris
- Konkurransedyktig reisetid
- 19 % av innlands reisende med fly oppga at de har vurdere andre transportmidler for reisen

Klimagassutslipp

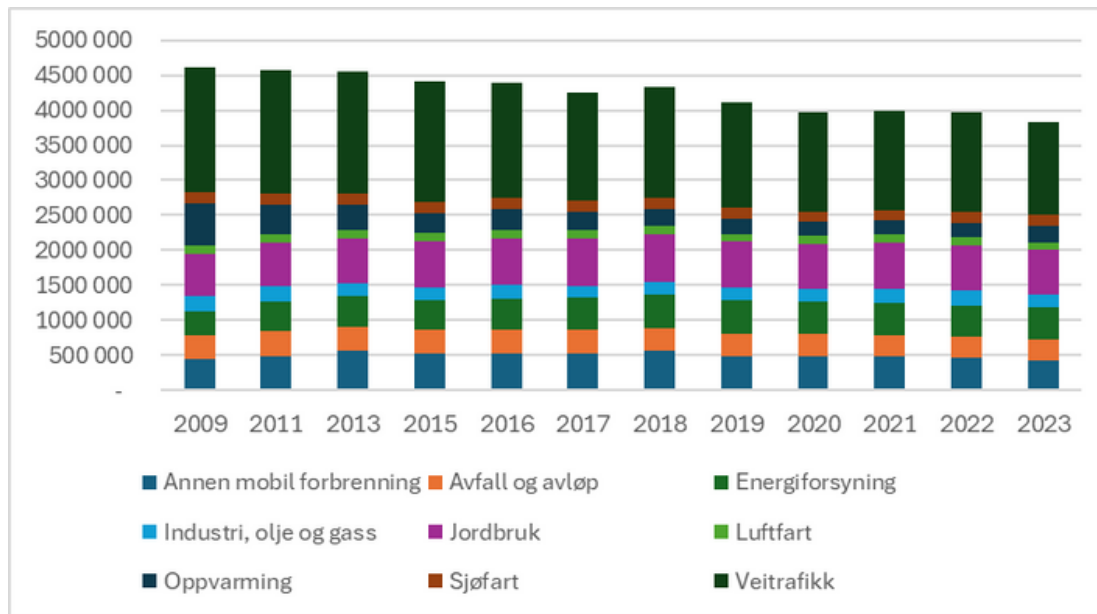
Utslippene i Osloregionen gikk ned 6,4 % fra 2022-2023

- Store forskjeller mellom kommunene i utslippsutviklingen
- Regionens utslipp har gått ned 24 % siden 2009

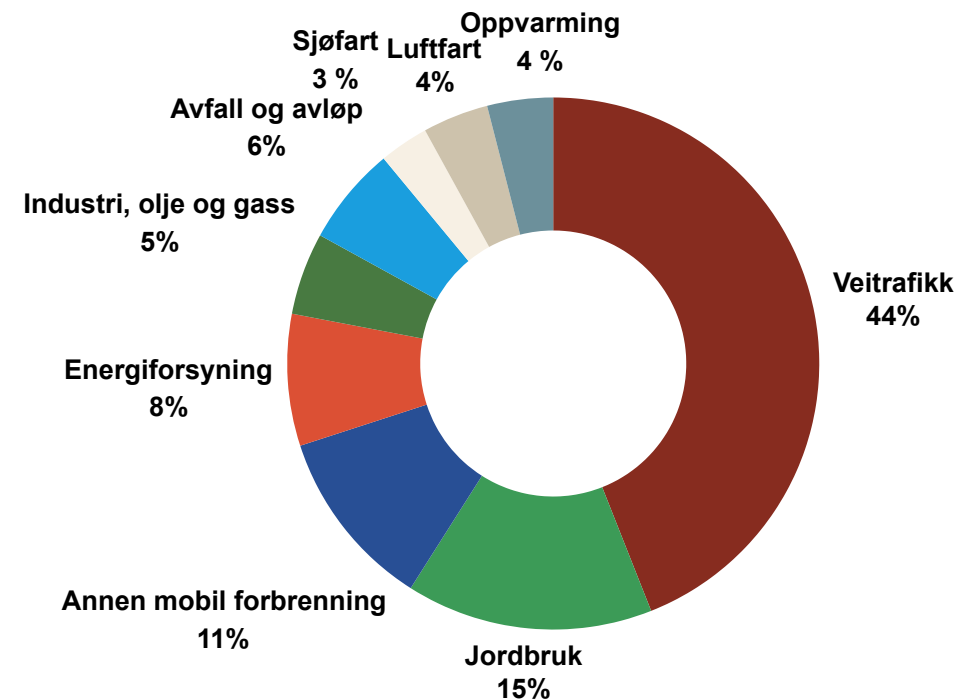
Mål om 50 % kutt til 2030 og netto null i 2050:

- Osloregionen må kutte utslipp med ca 8 % hvert år fra 2023 for å halvere utslippene fram til 2030
- Fram til 2050 må vi kutte 225617 tonn per år for å nå netto null (rundt 3,7 % årlig)

Utvikling i utslipp 2009 – 2023

Fordeling utslipp i Osloregionen 2023

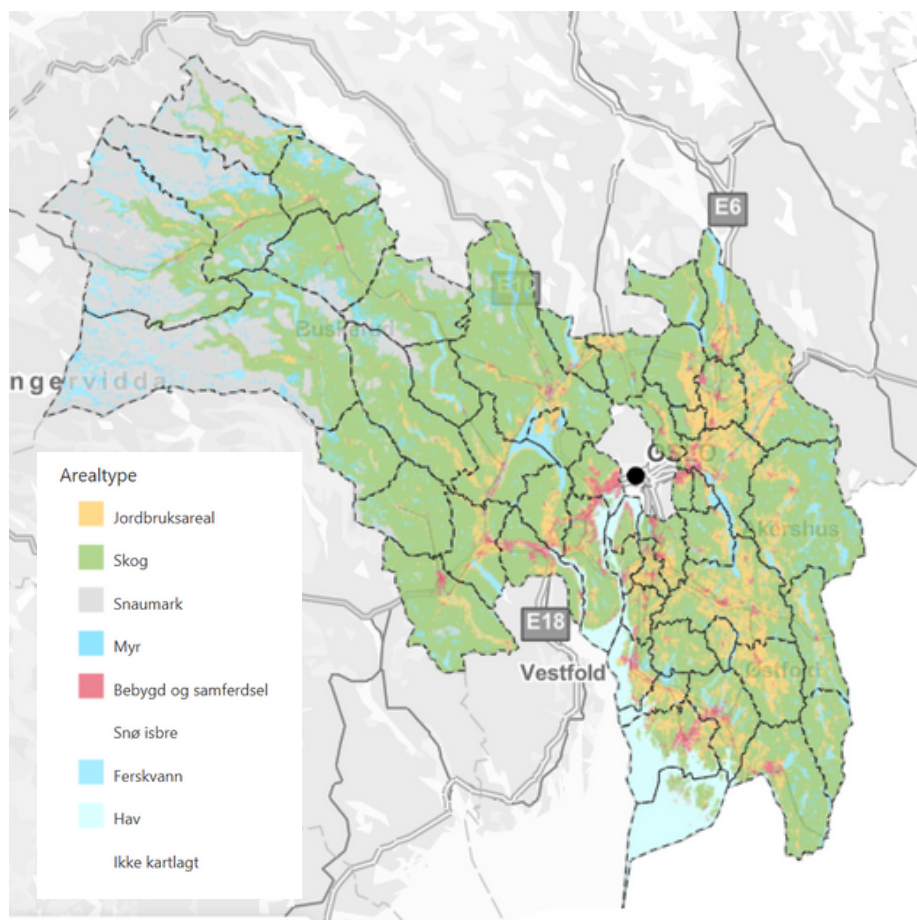
Osloregionens andel av nasjonale utslipp 2023:

- 18 % av totale utslipp
- 39 % av veitrafikkutslipp
- 20 % av jordbruksutslipp

Tap av naturmangfold er sammen med klimaendringene den største miljøutfordringen verden står overfor.

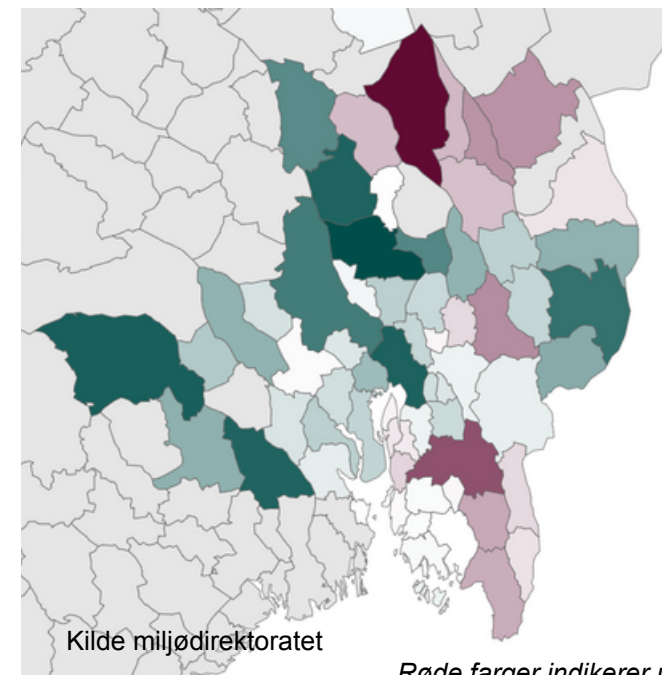
Kommunene har et særlig ansvar som arealmyndighet, derfor er det behov for bedre arealregnskap og et mer solid datagrunnlag.

Kart over arealressurser i Akershus, Buskerud og Østfold fylker

Miljø- og naturforvaltning

Utslipp og opptak fra skog og arealbruk 2016 – 2020

Kilde miljødirektoratet

Røde farger indikerer utslipp, mørk farge => høyest utslipp.
Grønne farger indikerer opptak, mørk farge => størst opptak.

Skog står for det største opptaket av CO2 i Osloregionen

Oslofjorden

Fisk i fjorden

Tilstandsrapporten for Oslofjorden viser et alvorlig bilde for økosystemet

- 83 arter i Oslofjorden er truet
- 6 % nedgang i hekkende sjøfugl i Indre Oslofjord i 2023
- Høyre nivåer av miljøgifter, den kjemiske tilstanden er "ikke god"

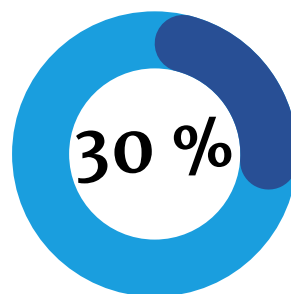
Hovedutfordringer i følge Miljødirektoratet:

- Forurensing fra landbruk, avløp og industri
- Langvarig overfiske
- Bygging i strandnære områder

Strandsonen

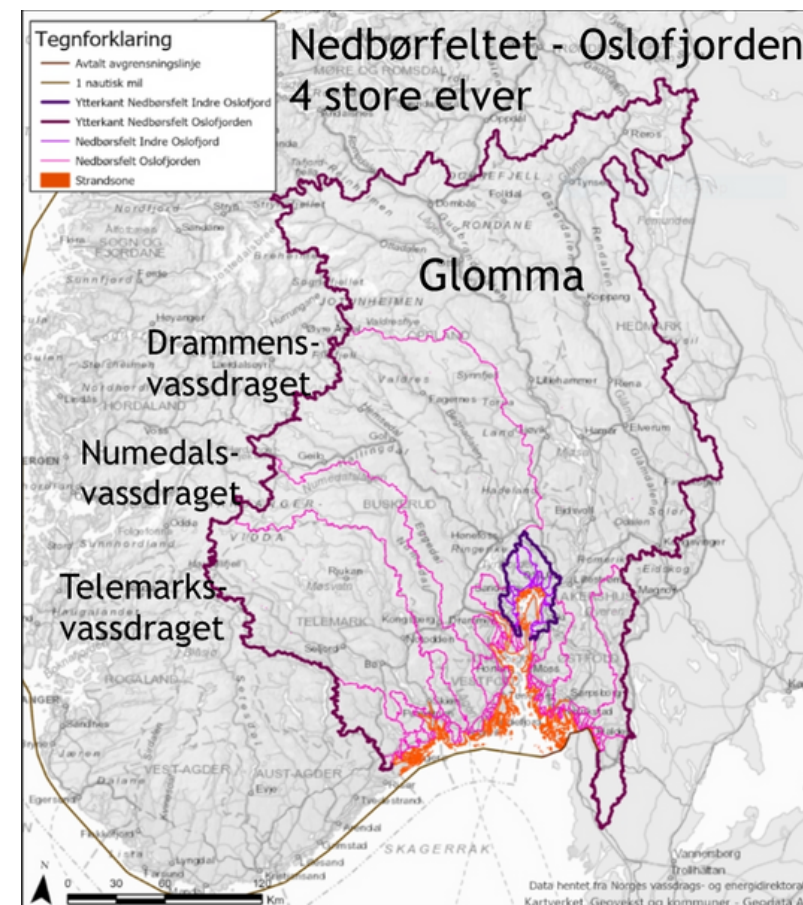
I Indre Oslofjord er kun 30 % av strandsonen tilgjengelig for allmennheten

- Til sammenligning er 68 % av strandsonen i nasjonalt tilgjengelig

Nødvendige tiltak

- Redusere tilførslene fra land
- Strengere fiskeriforvaltning
- Redusere utbygging i strandsonen
- Mer marint vern
- Restaurere ødelagt natur
- Redusere klimaendringer

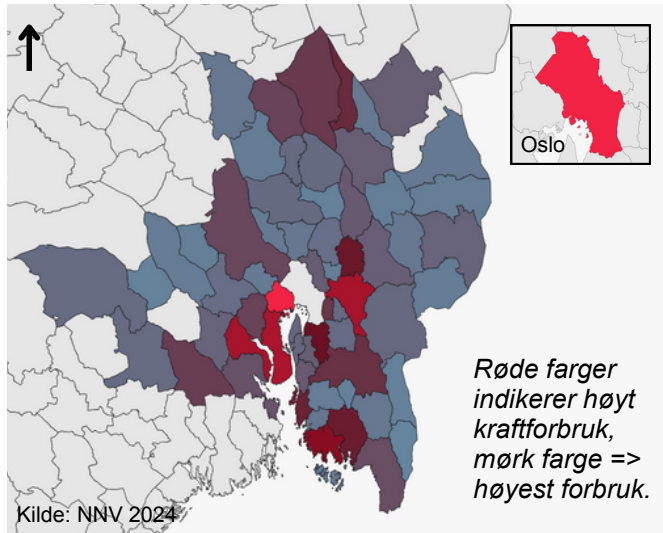
Oslofjordens nedbørfelt

- Alle 65 kommuner i Osloregionen
- 118 kommuner i nedbørfeltet
- 26 kystkommuner
- Over 20 % av Norges landareal
- Over 50 % av Norges befolkning

Kraftforbruket i Osloregionen

MWh ekskludert industri

Stor forskjell på kommunenes kraftforbruk (NVE)

- Osloregionen har 31 % av det nasjonale kraftforbruket

Krafttetterspørsmål (Statnett)

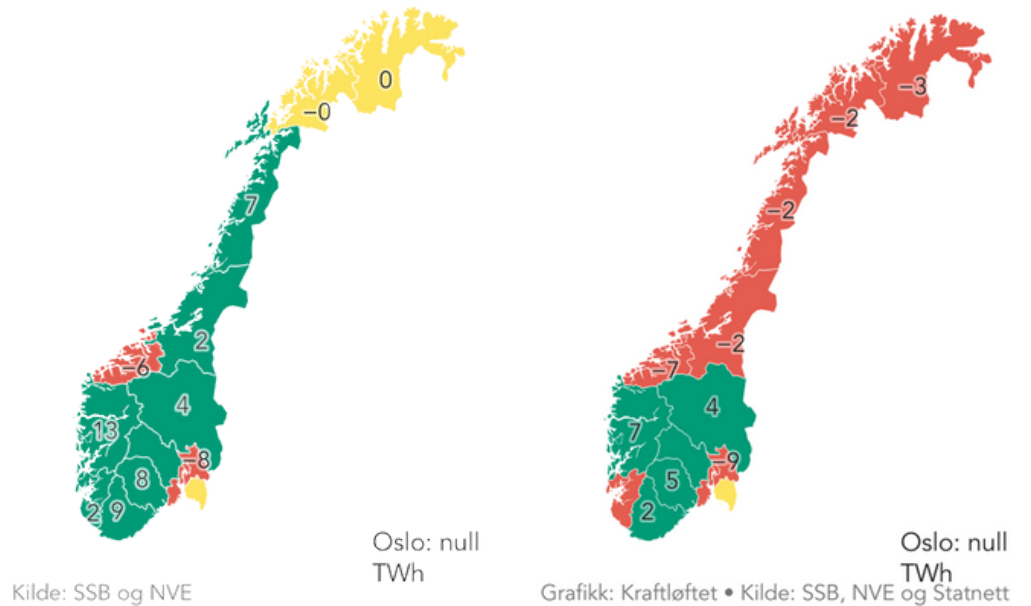
- Elektrifisering av eksisterende industri og etableringen av ny industri gir grunnlag for stor krafttettsspørsmål Osloregionen

Strømnettet

- 49 % av energiforbruket i Osloregionen kommer fra hushold (NVE)
- Dette gir store muligheter for energieffektivisering og overgang til fjernvarme for å frigjøre energi i nettet
- Osloregionen har 58 % av total fjernvarme i 2024
- Nettet er gammelt å må byttes ut og oppgraderes (Riksrevisjonen)

Energi

Kraftbalanse 2023 vs. 2030

Oslo og Akershus er Nordens største underskuddsområde

Forventet kraftbalanse 2030 (Kraftløftet)

- Kraftbalanse er forholdet mellom forbruk og produksjon
- Østlandets kraftbalanse er -3,9 i 2023 og forventes å synke til -10 TWh til 2030
- Høy forbruksvekst gir energi- og effektknapphet

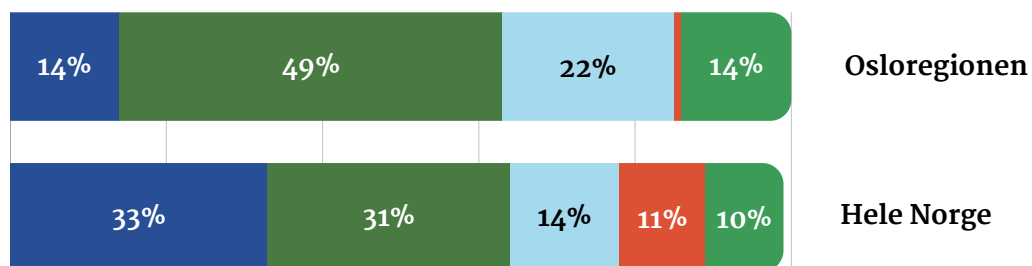

Kraftforbruket i 2024

● Industri ● Hushold ● Tjenesteyting

● Primærnæring ● Service

Kilde: NVE 2025, kraftforbruk ink. industri

Grønn omstilling krever kraft

Kraft underskuddet er nære (Kraftløftet 2023)

- Vestfold og Telemark behøver mer kraft for å møte etterspørselen for klimaomstilling i industrien uten at det skal bli kraftunderskudd
- Østfold har allerede et kraftunderskudd og dette er et problem for en grønn omstilling av industrien og etablering av grønn industri
- Innlandet har bare 1.850 MW nettkapasitet, de behøver det dobbelte innen 2030. Mangelen på nett hindrer etablering av nye bedrifter og utbygging av ny kraftproduksjon
- Buskerud har behov for betydelige investeringer i ny nettinfrastruktur og fornybar kraftproduksjon for å møte arbeidslivets kraftbehov
- Oslo og Akershus har enormt kraftunderskudd, produserer 1,2 TWh, men forbruker 16,7 TWh årlig. Mulig lokal forbedring med 4 TWh via effektivisering og solkraft.

Stort potensial for energifleksibilitet (SINTEF)

Ved å styre energiforbruket med fjernvarme, lokal solenergi og overskuddsvarme, kan mer energi frigjøres til industrien

Dagens kapasitet (Statsnett)

Økt nettilknytning til 2029 er mulig, men ikke nok til å dekke behovet med elektrifisering og datasenteret på Østlandet, resultatet er økte strømpriser, fordi forbruket dekkes av kraftimport.

Medlemmer i Osloregionen IPR

● Oslo

Oslo kommune

● Akershus

Asker kommune
Aurskog-Høland kommune
Bærum kommune
Eidsvoll kommune
Enebakk kommune
Frogn kommune
Gjerdrum kommune
Hurdal kommune
Jevnaker kommune
Lillestrøm kommune
Lunner kommune
Lørenskog kommune
Nannestad kommune
Nes kommune
Nesodden kommune
Nittedal kommune
Nordre Follo kommune
Rælingen kommune
Ullensaker kommune
Vestby kommune
Ås kommune

● Buskerud

Drammen kommune
Hole kommune
Kongsberg kommune
Krødsherad kommune
Lier kommune
Modum kommune
Ringerike kommune
Rollag kommune
Sigdal kommune
Øvre Eiker kommune

● Innlandet

Eidskog kommune
Elverum kommune
Gjøvik kommune
Gran kommune
Grue kommune
Hamar kommune
Kongsvinger kommune
Løten kommune
Nord-Odal kommune
Nordre Land kommune
Ringsaker kommune
Stange kommune
Søndre Land kommune
Sør-Odal kommune
Vestre Toten kommune
Østre Toten kommune
Åsnes kommune

● Østfold

Aremark kommune
Fredrikstad kommune
Halden kommune
Hvaler kommune
Indre Østfold kommune
Marker kommune
Moss kommune
Rakkestad kommune
Råde kommune
Sarpsborg kommune
Skiptvet kommune
Våler kommune

● Telemark

Notodden kommune
Tinn kommune

● Vestfold

Holmestrand kommune
Horten kommune

